

GENNEMFØRELSE

Rammeprogrammet er et fleksibelt instrument, som under programperioden kan tilpasses de forandringer i omverdenen, som kræver nye prioriteringer. Det sætter rammerne for samarbejdet inden for Ministerrådet for fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug, og formandsprogrammet udgør et nødvendigt supplement til programmet.

Formandsprogrammet udformes således, at det udtrykker både formandslandets særlige prioriteringer og øvrige fællesnordiske behov - og præciserer og supplerer rammeprogrammet. Formandskabet bør samarbejde med det tidligere og det kommende formandskab for at sikre kontinuiteten.

De nordiske netværk videreudvikles ved gennemførelse af rammeprogrammets og formandsprogrammets målsætninger.

Forskning og innovation har stor betydning for gennemførelsen af rammeprogrammet. Samarbejdet og samordningen også med andre sektorer styrkes for at øge synergien i forhold til den nationale forskning. Det vil blive fulgt op på indretningen af og strukturen for forskningen inden for rammerne af det nordiske samarbejde om fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug samt samarbejdet med NordForsk og NICE.

Håndteringen af informationsspørgsmål effektiviseres for at sikre at information om samarbejdets indretning, resultater og opfølgning når derhen, hvor de kan bidrage til det bedste resultat.

Gennemførelsen af handlingsprogrammet forudsætter de nødvendige budgetmidler fra Nordisk Ministerråd.

En evaluering af handlingsprogrammet gennemføres ved slutningen af programperioden.

Foto: Ingram

V. VELFÆRD, LEVNEDSMIDLER OG SUNDHED

Sikre, sunde og tilstrækkelige levnedsmidler er en forudsætning for individets sundhed og sociale tryghed. Fremme af sundhed og velbefindende, blandt andet gennem adgang til friluftsliv i en rig natur og en levende madkultur, er vigtige dele af den nordiske velfærdsmodel. Usunde kostvaner, fysisk inaktivitet og overvægt udgør en trussel mod velfærden i Norden og i store dele af den øvrige verden.

Samarbejdet skal videreudvikle den nordiske velfærdsmodel med hovedvægten på en god folkesundhed og dyrevelfærd samt en god dyrebeskyttelse. Et nordisk fællessyn udgør et vigtigt værdigrundlag for nordiske indspil i internationale fora, eksempelvis om en sund og etisk husdyravl og raske dyr.

Norden kan som producent af sikker og sund mad forbedre menneskers sundhed, blandt andet gennem bedre risikovurdering, risikohåndtering, effektivt tilsyn og kontrol.

Samarbejdet bygger desuden på forskning, forbrugerinformation, viden og mærkning samt beredskabssamarbejde inden for de berørte områder. Samarbejdet gennemføres endvidere inden for rammerne af den nordiske handlingsplan for bedre sundhed og livskvalitet gennem mad og fysisk aktivitet.

VI. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Mange af udfordringerne for fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmiddelproduktion og skovbrug er grænseoverskridende og kan bedst løses ved hjælp af et bredere internationalt samarbejde i Europa, med naboregionerne eller globalt. Samarbejdet med Nordens nærområder, de baltiske lande samt det nordvestlige Rusland styres af særlige programmer og retningslinjer.

Internationale konventioner, aftaler og processer påvirker forudsætningerne for forvaltningen og udnyttelsen af naturressourcerne. Den voksende internationalisering med en øget konkurrence til følge og de nordiske landes forskellige forhold til EU udgør både udfordringer og muligheder for det nordiske samarbejde.

Norden er karakteriseret ved store sø- og havområder. Afhængigheden af havet og dets ressourcer præger Norden og behovet for samarbejde med nabolandene.

Samarbejdet skal bidrage til fælles vurderingers gennemslagskraft og interessen i forbindelse med internationale processer og fora regionalt og globalt.

Samarbejdet indrettes blandt andet på at fremdrage grundlag og når det er passende tage initiativ i internationale processer, som bidrager til at styrke målene i dette rammeprogram. Viden om hvordan de internationale processer påvirker forvaltningerne i de nordiske lande udgør også en grund til handling. De nordiske lande kan lære af hinanden og dele erfaringer også fra andre dele af Europa.

Rammeprogram 2009–2012

Det nordiske samarbejde om fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug

VISION

Et konkurrencekraftigt Norden vil med en bæredygtig udnyttelse af de biologiske naturressourcer tilgodese menneskenes behov for en god livskvalitet og sikre levnedsmidler og bidrage til en positiv global udvikling

Foto: PhotoDisc

Foto: PhotoDisc

ET STYREINSTRUMENT FOR DET NORDISKE SAMARBEJDE

Dette rammeinstrument er et styreinstrument for det nordiske samarbejde om fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug 2009–2012 inden for Nordisk Ministerråd og dets arbejdsgrupper. Det henvender sig desuden til andre samarbejdspartnere og kan bruges i informationsøjemed.

Formandsprogrammet for de enkelte år i perioden 2009–2012 præciserer og supplerer rammeinstrumentet. Disse udgør tilsammen handlingsprogrammet for samarbejdet.

Samarbejdet vil fokusere på områder til fælles gavn for Norden med særlig vægt på spørgsmål, hvor Norden har en god kunnen og som giver størst udbytte af ressourcerne, og hvor den bedste påvirkning af de internationale processer kan opnås.

De nordiske lande tilstræber mangfoldighed og søger fleksible handlingsmodeller, som bygger på åbenhed, deltagelse og dialog på regionalt og lokalt niveau.

Samarbejdet skal:

- bidrage til udviklingen af en konkurrencekræftig produktion
- bidrage til at forbedre de nordiske landes forudsætninger for at møde klimaforandringerne og udfordringerne forbundet med disse
- sikre de kommende generationer den genetiske mangfoldighed
- støtte en bæredygtig udvikling af kyst- og landsbyer i Norden og kulturen i disse
- videreudvikle den nordiske velfærdsmodel med vægt på en god folkesundhed og dyrevelfærd samt en god dyreskyttelse og
- bidrage til fælles vurderingers gennemslagskraft i internationale processer og fora.

De nordiske statsministre har givet Nordisk Ministerråd opgaven at profilere Norden som en global aktør med henblik på at møde fremtidens store udfordringer, globaliseringen og klimaforandringerne. Dette udgangspunkt er vigtigt for samarbejdet.

De nordiske lande har vedtaget en strategi for bæredygtig udvikling i perioden 2009–2012, „Bæredygtig udvikling – en ny kurs for Norden“. Via denne skal principperne om bæredygtig udvikling fortsat integreres i arbejdet inden for alle sektorer i samfundet. Ministerrådet for fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug tilstræber at gennemføre strategiens målsætninger inden for rammerne af sit virksomhedsområde.

I. NORDISK KONKURRENCEKRAFT

Globaliseringen er karakteriseret ved en internationalisering af markedøkonomien og en øget gensidig afhængighed landene imellem. Globaliseringen påvirker konkurrencesituationen for de primære erhverv i Norden og for levnedsmiddelproduktionen. En fremtrædende position på det internationale marked skal være baseret på gode råvarer, sikre levnedsmidler og bevarelse af den biologiske mangfoldighed. Den skal præges af åbenhed og ansvar i udnyttelsen af naturressourcerne og produktionen.

Samarbejdet skal bidrage til udviklingen af en konkurrencekræftig produktion. Det skal sigte mod at udnytte de konkurrencefordele, som er knyttet til sikre levnedsmidler, logistik og fleksibilitet samt levnedsmidlernes smag og mangfoldighed. Samarbejdet kan desuden medvirke til at udvikle mærknings- og certificerings-systemer, som tilfredsstiller forbrugernes behov for information om etiske og miljø- og erhvervsrelaterede spørgsmål.

Gennem forskning, innovation og opbygning af viden får de nordiske aktører en større konkurrencekraft. Nye markeder og nye muligheder for værdiforøgelse er af særlig vigtighed. Med ny viden og bedre udnyttelse af ressourcerne kan Norden bedre fremhæve de nordiske merværdier på den globale arena.

II. KLIMA

Klimaforandringerne får konsekvenser for de nordiske landes fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmiddelproduktion og skovbrug og påvirker menneskers sundhed, omgivelser og forudsætninger for forsørgelse.

Samarbejdet skal bidrage til at forbedre de nordiske landes forudsætninger for at møde klimaforandringerne og de udfordringer og muligheder, som er forbundet med dem.

Samarbejdet om klimaforandringerne skal styrkes og blandt andet gennemføres inden for rammerne af Nordisk Ministerråds program om konsekvenserne af klimaforandringerne for naturressourcerne i Norden 2009–2011. Det forudsætter et samspil mellem nordiske og nationale ressourcer.

Der er behov for viden om, hvordan klimaforandringerne påvirker mulighederne for på en bæredygtig og konkurrencekræftig måde at drive fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmiddelproduktion og skovbrug. Der er også behov for øget viden om de primære erhvervs og levnedsmiddelsektorens tilpasning til klimaforandringerne. Udnyttelse, produktion og forædling, men også et beredskab for nye plante- og dyresygdomme, levnedsmiddelrisici og nye organismer er vigtige spørgsmål.

De biologiske ressourcer er vigtige for at begrænse klimaforandringerne, blandt andet via skovenes og markernes rolle ved binding af kuldioxid. Der er behov for bæredygtige og energieffektive produktions- og forædlingsmetoder, som mindsker udslippet af drivhusgasser. Udvikling af bioenergi og fornybare industriråvarer står i fokus.

III. GENETISKE RESSOURCER

Genetiske ressourcer udgør grundlaget for dyr og planters tilpasning til ændrede forhold såsom klimaforandringer, nye vækstforhold, nye plante- og dyresygdomme, øget produktion og nye miljø- og forbrugerkrav. Fokus er på bevarelse og bæredygtig udnyttelse af genetiske ressourcer.

Bevarelsen og den bæredygtige udnyttelse afhænger af om de genetiske ressourcer er landbaserede eller akvatiske, domesticerede eller vilde samt de kulturelle og erhvervsrelaterede sammenhænge, de indgår i.

Samarbejdet skal sikre de kommende generationer en genetisk mangfoldighed inden for levnedsmiddelproduktionen, skovbruget og den fælles kulturarv.

Det nordiske samarbejde om kulturplanter, husdyr og skov gennemføres hovedsageligt inden for rammerne for Nordisk Genressourcecenter (NordGen) og udføres via dets strategiprogram for perioden 2008–2012. Samarbejdet om akvatiske genetiske ressourcer finder sted i andre fora.

Med en god og effektiv forvaltning af de genetiske ressourcer, både landbaserede og akvatiske, lægges grundlaget for fremtidig forædling, udvikling og nyskabelse. For at lette udnyttelsen af de genetiske ressourcer kræves der dels en øget informations- og vidensspredning, blandt andet om rettigheder i forbindelse med udnyttelsen, og dels et internationalt engagement.

IV. KYST- OG LANDSBYUDVIKLING

I de nordiske lande udgør fiskeri og havbrug, jordbrug, levnedsmiddelproduktion og skovbrug en vigtig basis for kyst- og landsbyernes befolkning og erhvervsliv samt landskabets udseende.

I store dele af Norden har rationaliseringer medført at en stadig mindre del af befolkningen arbejder inden for de primære erhverv og tilhørende sektorer. Samtidig har disse erhverv store rekrutteringsproblemer.

Samarbejdet skal støtte en økonomisk, socialt og økologisk bæredygtig udvikling af kyst- og landsbyer i Norden og deres kulturelle identitet.

Udviklingskraften og forudsætningerne for at lokalbefolkningerne kan bidrage til en levende landsby er af den største vigtighed i forhold til at varetage og udnytte kyst- og landsbyernes værdier og ressourcer.

Erhvervslivet i landsbyerne skal styrkes gennem udvikling af nye forretningsidéer i virksomheder med de primære erhverv som grundlag. Etablering og gennemførelse af innovativt entreprenørskab og nye virksomheder inden for rammerne af et udvidet erhvervsbegreb – grønne hensyn, multifunktionalitet og turisme – medfører både muligheder og udfordringer for erhvervsudviklingen.